

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

urn:nbn:de:gbv:3:1-626792-p0002-5

DFG

23302

4. C. 7.
CONCLUSIONES JURIDICÆ 1659, 4
Ex
SOCIETATIS

Materia desumptæ,

Quæs.

Magnifici JCtorum in celeberrima Lipsiensium
Academia ordinis consensu & suffragio

PRAESENTE

VIRO

Magnifico, Nobilissimo, Amplissimo & Consul-
tissimo

DNO. JOHANNE PHILIPPI,

JCTO celeberrimo, Comite Palatino Cæsareo, Scabina-
tus Elector. Saxonie. & Curiæ Provincialis in Marggraviatu in-
ferioris Lusatiae Adseatore, Curiæ Provincialis Supremæ & Consistorii Ec-
clesiastici Electoralis & Ducalis Saxonici Advocato ordinario, Collegii
B. Virginis Collegiato, Nationis Polonicæ Seniore, & Civi-
tatis Lipsiensis ProConsule,

Patrono & Promotore suo etatem deve-
rando,

Ad diem Maji

Publicè eruditorum Censuræ subjicit

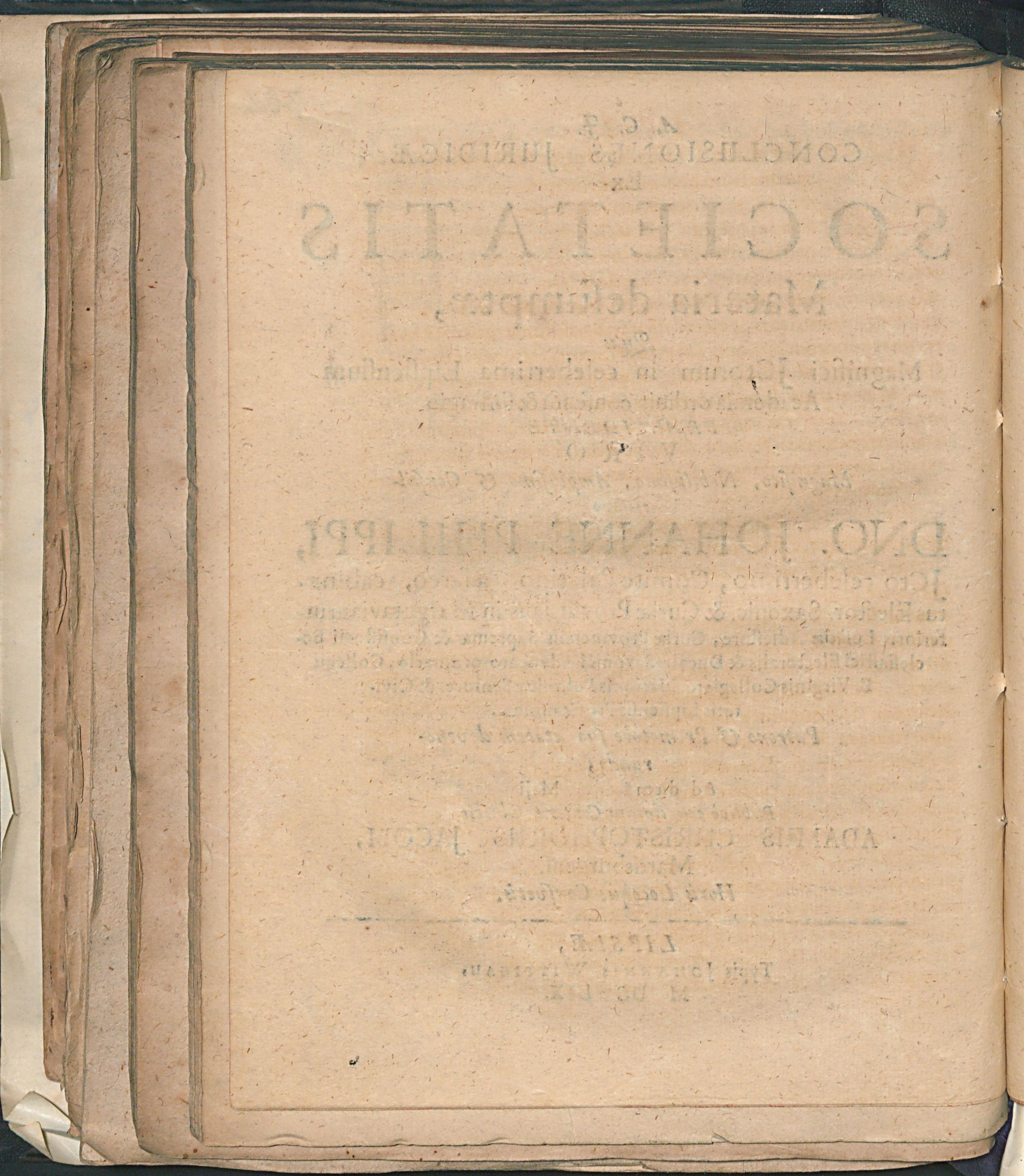
ADAMUS CHRISTOPHORUS JACOBI,
Martisburgens.

Horū Locoque Consuetū.

LIPSIAE,

Typis JOHANNIS WITTIGAU,
M DC LIX.

A. C. 3.

Um difficile sit, ut bono peragantur existimantur, que malo inchoata sunt principio, can. miremusr. 5. dist. 61. can. principatus. 25. caus. i. qu. i. Cujus rei ratio non inepte ex l. 1. ff. de O. I. & l. 1. pr. ff. de procurator. petitur. Benè autem universa gerantur, & competenter, si rei principium fiat decens & amabile Deo. Nov. 6. pr. l. 2. C. de offic. prefec. prætor. Afric. Nov. 109. pr. can. 16. caus. 26. qu. 7. Ideoque & ego de intricata Societatis Materia positiones quasdam controversas eruditorum censura, quam brevissime secutus Nostros arg. l. 37. §. penult. ff. de adpell.) simplicissimeque atque sine omni argutia- cum & nimiarum subtilitatum apparatu (suadente hoc can. 4. & 7. ubi Paul. Lancellotus dist. 37.) subjecturus, meritò summum illum. omnium bonorum fontem & authorem ante omnia supplicibus & verecundis veneror fatigoque precibus, ut institutum hocce meum felix faustumque esse jubeat.

Th. I. Rectè in Societatis propriè sumptuæ definitio- ne loco generis ponitur Contractus consensualis.

Text. in l. 2 ff. de O. & A. l. 19 ff. de V. S. l. 19 ff. h. t. pro soc. princip. Inst. do oblig. que ex consens. Dissentit Hugo Donellus lib. 13. cap. 15. com- mentar. Jur. Civ. per communionem definiens arg. l. 3. §. 1. ff. h. t. sed ponitur ibi effectus pro causa. Dissentient aliter relati à Georg-Adamo Brunnero tr. de collat. bonor. cap. 1. n. 41. per Communicationem defini- entes: sed is est actus, causam proximam effectus hujus contractus denotans: Dissentit aliter Ernestus Cothman. vol. 5. resp. 37. n. 1. per co- adjurationem & conjunctionem definiens: sed hæc definitio utpote 1. dupli genere constans, quorum 2. prius nudum denotat accidens hujus contractus, & quidem raro interveniens alterum vero effectum quendam societatis significat, manifesto laborat vicio. Dissentient aliter Gloss. ad pr. Inst. h. t. Nicasius ad rubric. Inst. h. Joh. Siehard. ad rubr. C. h. t. n. 4. Joh. Sebast. Brant. in Nagatit. ff. b. . & veterum pleriq; per conventionem cum Cicerone definientes, sed hoc genus remotius, cum latius pateat hoc verbum quam contractus nomen. l. 3. §. 3. l. 7. §. 1. & 4. ff. de pact. & pacto conveniat l. 3. ff. de pollicit. at. licet hæc verba confundat Tol. Panermeister tr. de iuris dict. Imp. Rom. lib. 2. cap. 23. n. 5. & seqq. Cæterum de nomine societari ejusque homo.

nymia & synonymia vide quæ notant Hostiensis in Summa de Syn-
die. Greg. Tholoff. lib. 27. Synt. I. II. cap. 4. n. 1. & 2. Fr. Hottmannus
Conf. 106. n. 1. & 2.

Th. 2. Non recte dividitur Societas propriè sumpta
in voluntariam & incidentem seu necessariam.

Cum enim Societatis essentia consistat in consensu pulchre. Job.
Francis. Ozerius ad s. ult. Inst. de oblig. quæ ex consens. n. 3. adde l. 19.
ff. h. t. & pr. Inst. de oblig. quæ ex consens. sequitur quod inter eos quos
fortuna & casus non consensus conjunxit ut collegatarios, cohæredes
&c. propriè non contrahatur. text. express. in l. 31. ff. h. t. & aliud o-
mnino est rerum communio allud societas. §. 3. Inst. de oblig. quæ
quas. ex contract. l. 23. ff. de reg. jur. unde & in hujusmodi casibus non
actio pro socio sed communi dividendo competit d. §. 3. & sic recte
Herm. Vulcij. ad pr. Inst. h. t. n. 3. Matth. Stephani lib. 3. Oecon. Jur.
Civil. cap. 56. n. 4. Nec obſt. l. 63 §. 2. ff. ht. dicendum enim tractari
ibidem de Societate vectigalium, quæ respectu hæredis necessaria in-
stitu vero primi contrahentis voluntaria fac. l. ult. ff. de separat. & l.
2. C. de bon. auth. jud. possidend. & ita recte exponunt l. alleg. fac. Cu-
jac. lib. 10. ob. 25. Pet. Busius in fructil. leg. ad l. 59. ff. ht. n. 5. Dionys.
Gotrofred. ad l. alleg. Dissentit cum Dd. vulgo Nicasius ad pr. Inst.
hic. n. 1. Sichard. ad rubric. C. h. t. n. 3. fac. Menoch. lib. 1. Conf. 46. n.
5. perl. 1. C. commun. divid. & l. 2. C. h. t. sed ad l. 2. respondet Justus
Meier in colleg. Argentorat. ff. h. t. th. 9. & aliter Heinr. Zoëlius in
Comment. ff. h. t. n. 2. Non tamen diffiteor quin socii verbum inter-
dum largius sumatur & in jure nostro ad collegatarios, cohæredes &
alios fortuna procurante consortes, etiam referatur, loca aliquot
congeshit P. Corn. Brederodius in nov. specim. tot. jur. part. i. verb. so-
cius. p. m. 67. sed id ut dixi minus propriè. Quamvis fatendum, ejus-
modi societatem incidentem à Dd. adpellatam suos quoque habere
effectus, quorum insignis est ut socius liberalitatis Principalis, socio,
excluso fisco succedat. l. unic. C. si liberal. Imper. soc. Cujus rei quæ-
dam ratio non inepte ex l. 7 C. de bon. quæ lib. desumitur, non tamen
præfertur socius talis uxori socii ut voluit Accurs. ad. d. l. unic. lit. X.
quem refutant §. 3. §. 4. Inst. de R. P. junct. l. 132. ff. de V. S. & l. 117.
ff. de reg. jur. adde l. unic. C. unde vir. & uxor. & Guil. Ranchin. tr.
de success. ab intestat. §. 21. n. 1. quem Accursii errorem & notavit Am-
broſ.

brof. Schürer. tr. de success. ab intestat. tit. 15. reg. 5. ampl. 3. sicut & to-
tum dictæ legis beneficium non procedit in feudis 2. Feud. 12. ratio-
nem diversitatis assignat Gotofred. in d. l. lit. B. licet olim & quoad
feuda d. l. unic. observatam fuisse tradat Andr. de Isern. ut patet ex
Paride à Puteo in Compend. Feudal. Andr. de Isern. in prælad. 5. in feu-
do. Sed ex falso principio ut colligitur ex tract. Nicol. Intrigioli tr.
de feudis. qu 3. n. 7. & 14.

Th. 3. Societas universalis etiam tacite contrahitur.

Societatem universarum fortunarum l. 73. pr. & 5. t. ff. h. t. ta-
citate quoque contrahi probant l. 2. pr. & 5. i. ff. de O & A iunct. l. 4.
ff. pr. soc. ubi l. notand. inscriptio l. 5. pr. ff. d. t. quæ generaliter lo-
quitur, ergo & generaliter intelligenda arg. l. 8. ff. de public. cont. in
rem. act. nec rationem diversitatis intelligere possum cur non ex a-
ctibus, qui alias si expresse conveniat de tali societate in eundâ inter-
venire solent, re ipsa adhibitis, ut alia ita & hæc enasci queat species:
quod argumentum ad nostram stabiendam sententiam sufficiens
esse agnoscit Andr. Fachinæus lib. 12. controvers. jur. Civ. contr. 14.
Et ita recte sentiunt, Aym. Cravetta Cons. 26. n. 5. communem adpelli-
tans. Fr. Vivius lib. 3. decis. 431. n. 5. communem itidem dicens &
Menochium dissentientem palpitare ajens. Magnif. Dn. Christoph.
Philippus Richter tr. de contract. disp. ii. th. 3. lit. a. Edzard Stamlerius
in Colleg. Contract. disp. 12. th. 14. Dissentiunt Jacob. Menochius lib.
i. Cons. 12. n. 80. Gonzal. Svarerz de Paz. in prax. secul. & Ecclesiast.
tom. 3. cap. 6. §. 7 n. 5. & 6. jure Hispaniæ ita obtainere scribens. Do-
minic. Arumeus exercitat. Justin. 15. th. 2. lit B. Instus Mejer in
colleg. Argentorat. ff. h. t. th. 9. per l. 3 verb. specialiter ff. h. t. Anton.
Faber in Cod. lib. 4. tit. 17. def. 5. n. i. Hieron. Trentler. disp. 27. vol.
i. th. 8. lit. f. & ex parte ejusdem vel commentator vel correttor
Reinhard. Bachovius ibid. Casum elegantem quo ex statuto Parisiensi
ejusmodi societas tacite contrahi potest habes apud Petr. Costa'. in
adversar. ad l. 19. ff. h. t. Cum autem omnis societas facti sit & non
præsumatur, nisi de animo societatis ineundæ manifesto adpareat
arg. l. 31. ff. h. t. Petr. Heigin spart. 1. q. 14. n. 5. & nisi ejusmodi actus
intervenerint qua extra jus & nomen societatis fieri non potuerunt.
Aym. Cravetta cons. 875 n. 10. non negandum quin ab allegante talem,
actus ejusmodi societatem inducentes probari debent: Quales a-
ctus

stus qui sunt enumerant Philipp. Decius Conf. 548. n. 5. ubi Carol. Molinens. lit. a. Aymon. Cravetta conf. 159. n. 1. & Conf. 605. n. 5. Cardo Tusclus tom. 7. verb. societas Concl. 313. Prosper Farinat. decis. rot. Rom. 337. per tot. Fr. Bursatus conf. 220. lib. 2. ubi n. 1. tradit si prior ad certum fuisset contracta tempus, renovatam ad idem censeri posteriorem tacite inductam. Addatur Magnif. Dn. Benedict. Carpzov. lib. 5. tit. 3. respons. 20. in respons. Electoral. Benrenut. Straccha de mercatura part. 2. n. 83.

Th. 4. In universali societate dos filia debita, & sumptus studiorum aliaq; ad hos pertinentia de communi erganda.

In universalem cum omnia veniant etiam alieno beneficio quæ sita l. 3. §. 1. l. 7. ff. h. t. imò etiam ex delicto alterius provenientia l. 52. §. 16. l. 73. pr. ff. h. t. ut & ea quæ in nominibus consistunt ratio est in l. 49. ff. de V. S. bonaque omnia sine speciali traditione continuo (de quo vocabulo vide omnino M. Ant. Bardum tr. de tempor. util. & contin. cap. 10. per tot.) communicentur l. 1. §. 1. ff. hic ratio in l. 2. ff. ibid. quanquam nomina sine cessione non adquiri verius l. 3. pr. ff. h. t. cuius ratio delumi posse videtur ex l. 49. §. ult. ff. de adquir. posses. fac. l. 29. in fine ff. de procurat. Hugo Donellus lib. 13. cap. 16. comment. & ex l. penult. & tot. tit. de hered. & act. vend. si recte P. Busius ad pr. l. 3. ff. hic. licet aliam habeat Gotofred. ad. d. l. 3. pr. lit. x. & aliam Herm. Utileius ad pr. Inst. h. t. n. 14. ita ut rectè scripserit Roland. à Valle vol. 3. Conf. 54. n. 5. in societatem ejusmodi ea omnia venire quæ excogitari possunt, spontè sequitur etiam omnia damna omnes expensas hac in causa communes esse debere per l. 10. ff. de R. I. & l. 29. in fin. ff. h. r. cum & propter æqualitatem societas jus fraternitatis seu imaginem fraternitatis ut dicit Bart. quem refert Guido Panciroli lib. 1. conf. 156. n. 4. habere dicatur: Et sanè hanc sententiam ratione dotis apertè probat l. 73. §. 1. ff. h. t. fac. l. 39. §. 3. l. 52. §. 16. & finff. h. t. Et ita rectè sentiunt Jac. Menochius lib. 2. cent. 2. cap. 177. n. 3. de arbitrar. jud. qq. magis receptam eam adpellans Vincent. Carotius decis. 102. per tot. magis communem hanc dicens & multos consentientes & contrarium tenentes referens conclusionemque nostram benè limitans. Hugo Donellus lib. cit. cap. cit. ubi H. iger lit. S. And. Fachinus lib. 8. contr. 4. & remissive lib. 12. contr. 13. in suis Con-

Controvers. Jur. Civil. Hieronymus Treutlerus disp. & th. citat. lit. M.
& ibi Reinhard. Bachov. & Helfr. Ulric. Hunnius. Dominic. Arnau-
mannus disp. 15. th. 2. exercitat. ad Institut. Dn. Richter loc. cit. Elias
Reinwald de object. juris object. 2. disp. 15. th. 6. Allegati ab Arnold.
Reyger tom. 2. verb. Societas n. 46. Thesaur. Jur. Civil. Dissentient
Ant. Gabriel lib. 3. concl. 2. tit. de jure dotis n. 2. viginti sex Dd. pro
hac sententia & octodecim pro contraria referens. Brunnerius à Sol-
le tom. 2. verb. Societas n. 3. in loc. Commun. de communi itidem te-
stans. Joh. Pet. de Ferrar. in practic. aurea. tit. 38. gl. 4. n. 3. &
eum pluribus ibidem allegat. Ant. Masverius communem etiam hanc
vocans. Dissentit aliter Pet. Nicol. Mozzini de contract. rubric. de
naturalibus Societatis opiniones hasce contrarias septem modis con-
ciliare nitens: Sed ut videtur parum subtiliter. Dissentit alio modo
variè distinguens & subdistinguens Joh. Berberius in practic. aurea
lib. 2. rubric. 9. n. 21. & segg. Urgent autem dissententes præcipue
inæqualitatem, sed ut ex prioribus patet hic nulla adest, & si tandem
aliquo Casu emerget quædam propter incertitudinem & raro con-
tingentiam non esset curanda. In l. 81. & alios ff. h. t. falso præsup-
ponitur universalis societas. Porro in sumptibus studiorum ut i-
dem sentiamus suadent l. 4. ff. ubi papill. edic. deb. junct. l. fin. §. 5.
(de bon. que lib. l. 6. §. 5. ff. de Carbon. edict. l. 1. & 11. ubi utrobiusque
Gottofred. C. de negot. gest. & tradita doctissimi Hilligeri lib. 19. Don.
enucl. cap. 4. lit. XX. & Magnis. Richteri ad auth. habita C. ne fil. pro
patre part. 3. vers. sextum privilegium p. m. 77. Sequitur ergo ex his
dictis vitrum privignum interdum pro parte dotare necesse habere,
stante nempe consuetudine statuto vel pacto, ut inter maritum & u-
xorem universalis contrahatur societas, eujusmodi statuta valere tra-
dit And. Gail. lib. 2. obs. 26. n. 13. præjudicio Cameræ sententiam suam
firmans: & jure Civili quoque per pacta (quæ affraymenta in Gal-
lia dici scribit P. Greg. Tholoff. lib. 27. cap. 4. n. 7. Synt. 7. U. de quorum
justitia latissime differit Joh. Berberius ubi supr. n. 19.) talem iniri po-
tuisse probant aperte l. 16. §. 3. ff. de alim. vel cibar. legat. l. 17. §. 1. ff.
solnt. matrim. l. 32. §. 24. ff. de donas. inter vir. & uxor. Loca autem
ubi hodie vi consuetudinis ejusmodi sociates inter conjuges etiam
absque conventione contrahantur cumulant: Joh. Garsias à Saa-
bedra. tr. peccat. de Conjugum acquaftu. n. 1. & segg. P. Greg. Tholoff. loc.
cit.

cit. Pet. Busius ad l. 3. pr. & s. 1. n. 2 segg. ff. hic Multique relati ab Hilligero lib. 13. Donell. enucl. cap. 16. lit. B. & jure Saxonum talera quoque obtinere per art. 31. lib. 1. Landrecht ibi. ungeweht Guth. vult Christoph. Zobel. & ab eo citati part. 2. diff. 26. in diff. Jur. Saxon. & Civil. licet Gloss. latin. ad illum locum Jur. Saxon. lit. a. textum non de dominio sed de possessione exponat: de quo textu & ejus materia vid. accuratius P. Fred. Mindan. lib. 3. Consultat Saxon. q. 9.8. De hujusmodi ulterius societate quædam etiam habes apud Alvar. Valascum tom. 2. Consultat. 103. Morzum rubric. qui societatem contrahere possunt n. 11. & segg. Scipion. Gentilem tr. de donat inter vir. & uxor. lib. 1. cap. 15. Ad quænam autem teneatur vel non adstringatur aliæ socius universalis latissimè & practicè exponit Card. Tuschus tom. 7. verb. societas concl. 283.

Th. 5. Cum Judæis iniri posse Societatem de jure verissimum.

Cum enim unicuique liceat contractus celebrare nisi cui id de jure inhibitum arg. l.5. C. de oblig. & act. Judæis autem contrahere & cum illis commercia exercere permisum nedum prohibitum l. 8. l.9. C. de judæis. apertè sequitur contractum societatis inire eos & cum iis haberi posse, præsertim cum hic sit juris gentium l.7 §.1. ff. de pactis. cuius juris & inde ejus effectorum omne humanum genus particeps l.2. Inst. de I. N. G. & Civ. & proinde quoque Judæi. Probatque nostram sententiam apertè Recess. Imperii Augustani. de Anno 1551. l. Diesen zu begegnen. Et idem de Jure Canonico verissimum esse evincit cap. 14. in fin. & cap. ult. extr. de judæis. De quo nec dubitandum ulterius cum juxta Joach. Mynsing. cent. 5. obs. 6. in Germania hodie ex stylo & consuetudine Judæi sint Cives Romani, & inde juris Civilis quoque participes arg. §. 1. Inst. de I. N. G. & Civ. Quoad forum verò conscientiæ quin tutius sit ab eis modi contractu abstinerere non dubitandum, uti & tradit & multis eleg. ration. firmat Insula Facultas Theologica Jenensis apud Georo. Dedeckenn. vol. 2. sect. 6. n. 6. Consilior. Ecclesiasticor. qua ratione & rectè duram & periculosa esse hanc societatem, scripsit Ant. Corstius in suis singular. lit. s. post pr. Dissentit à thesi Josephus Ludovicus in concl. seis comm. quem refert Hector Felicius ir. de societati. cap. 8. n. 2. 3. Alter dissentunt qui Judæos ne quidem in Republ. tolerandos esse volunt sed

hi

hi nîmum rigerosi & ut videtur inepti ut recte monstrant Eberhard,
Spekhan cent. 2. cl. 1. qu. 16. per tot. in qq. Jur. Civil. P. Greg. Tho-
loss. lib. 33. cap. 4. num. 11. Jac. Cujacius lib. 7. obs. 30. Georg. Schonborn,
lib. 3. Pol. cap. 36. Dom. Arumeus discurs. 5. ad Aur. Bull. th. 6. Theo-
dor. Reinking lib. 2. class. 2. cap. 3. n. 13. tr. de regim. secul. & Ecclesiast.
Magn. Dn. Benedict. Carpzov. l. 5. tit. 5. resp. 38. n. 5. in respo. s. Electoral.
Videri quoque possunt Facultatis Theologicæ Jenensis Francofurten-
sis ad Oderam & Christophori Helvici hac de re judicja apud Dedeckenn
loc. cit. n. 1. 2. & 3. Fr. Balduinus in Constant. Magn. lib. 1. p. m. 8. &
seqq. De judæorum usuris quantas & quales exigere valeant latissimè
videndus Prosper Farinatus lib. 3. cons. 197. & 198. & quatenus à Ma-
gistratu tolerari eorundem usuræ possint latissimè Conradus Sammar-
thanus de Calvu. de Contract. tr. 2. q. 26. 27. & 28. & cur Ecclesia judæ-
os non hæreticos toleret. eleg. Hippol. de Marsil. sing. 35. n. 2. De Ju-
dæis denique multa singularia habes ap. Dn. Sigismund. Finkelthaus
obs. præt. 84. per tot.

Th. 6. Cum excommunicatis contractum societatis
haberi posse arbitror.

Non enim excommunicatio est privatio hominis ab aliorum
hominum participatione uti scripsit Barthol. Cartagena lib. 5. exposit.
tit. Jur. Can. tit. 39. obs. fin. & privatio omnis beneficij legis & par-
ticipationis, uti voluit Hostiensis in summa Extr. de sentent. excommu-
nic. n. 11. Sed nihil aliud est quam Christiani hominis à corpore Ec-
clesiae vel saltem à participatione sacramentorum ejus, exclusio ut re-
cte Heinric. Canisius in summ. Jur. Can. lib. 3. tit. 23. & nuncupatio-
ne Ecclesiastice censuræ venit Job. Paul. Lancellorus lib. 4. Inst. Iur.
Can. tit. 12. diciturque quoad Episcopum actus mixti imperii in spiri-
tualibus Petr. Anton. de Petratr. de fidei commis. q. 12. n. 409. & divi-
narum poenarum species P. Greg. Tholos. lib. Synt. I. II. 31. cap. 8. pr.
& ultima poena quâ Ecclesia punit Alex. Peregrin. r. de duello q. 8. n.
12. ita ut nulla major sit in Ecclesia poena Marc. de Mantua sing. 103.
n. ult. Gabriel. Sarayna in add. ad sing. Math. Mathesiani ad sing. 130.
n. 15. ut ita nihil aliud sit quam res spiritualis: non ergo erit ad tem-
poralia protrahenda, cum poena quæ Ecclesiastica est debeat esse com-
mensurabilis delicto can. dist. 45. potissimum cum à judice Ec-
clesiastico hæc poena tantum decernatur, qui licet Papa sit non habet

B

juris.

jurisdictionem in temporalibus cap. 7. Extr. qui fil. sint legitim. ligabit itaque homines ut Christianos non ut jure Civili & aliis utentes arg. l. fin. ff. de jurisdict. & cap. ult. in fine de constitut in VIto. Præterea certum est administrationem temporalium non esse ademptam ex communicato ut recte post Innocent. Hostiens. & Panorm. ibi relatios tenet Heinric. à Rosenthal. in Synops. Feud. cap. 3. concl. 23. lit. a. eundemque testari posse Brunner. à Sole in loc. comm. tom. 1. verb. excommunicatus n. 1. de communi testans (licet in hoc dissentiat Andr. Facheinus lib. 5. contr. 88. & aliter P. Greg. Tholoss. lib. 42. cap. 8. n. 13. cuius distinctio refelli potest ex trad. subtilissimi Hilligeri ad lib. 6. Donell. cap. 5. lit. B.) Quid ergo prohibet statuere excommunicatum ut dominū rerum suarum de iis libere disponere jux. l. 22. C. mandati. & cū ea peragere possit, quæ ad cives tantummodo Romanos pertinent arg. l. 1. ff. ad l. Falcid. & hunc contractum qui juris gentium est l. 7. §. 1. ff. de pactis celebrare posse. Insigniter porro firmat hanc nostram sententiam cap. significasti 6. X. de eo quis dux in matrim. ubi legitimū pronunciatur Matrimonium excommunicati, atqui nuptiæ propter arctissimam conjunctionem societati proximè accedunt arg. l. 1. ff. rer. amotar. l. 1. ff. de rit. nupt. l. 4. C. de cum expil. hered. imo species societatis à doctissimis Ictis statuuntur Hugo Donellus lib. 13. comment. cap. 15. & 17. ubi Hilliger lit. Z. P. Greg. Tholoss. lib. 9. Synt. cap. 4. n. 1. Ioh. Kizelius in Synops. matrim. lib. 1. theor. 3. lit. B. licet subtiliter contrarium sentiat & multis firmet subtilis Valent. Riemer. decad. 2. q. 1. illust. qq. Facit huc & nostram sententiam ulterius juvat cap. felicis vers. verum de pœn. in VIto. quem text. ad hoc valde notabilem & singularem esse scribit Felin. in cap. 34. X. de sent. excomm. n. 2. & per quem sic communiter tenere Dd. adserit Hect. Felicius in tr. hic. cap. 8. n. 6. Non autem restringo assertiōnem meam ad eum saltem casum, ut nempe tunc obtineat tantum quando mihi damnum contingeret ex dissolutione societatis quod tunc non teneat socium excommunicatum vitare & quod eo casu non prohibeat cum excommunicato jure hujus contractus uti: ut restringit Ioh. Baptist. Vivian. in ration. jur. Pontif. ad cap. 34. X. de senten. excomm. tūm quod sic temporalia præponerentur spiritualibus contra cap. 5. X. de major. & obed. tūm quod contra æqualitatem in societatis contractu tantopere necessariam, sic peccaret alter: tūm

tum denique quod sic occasio hominibus permitteretur, cum alterius
damno locupletari contra reg. locupletari de R. I. in VIto. ubi pulchre
Heinric. Canis. quod tamen juri naturali adversatur l. 14. ubi innumeris
juris loca cumulat Gottofred. ff. de condit. indeb. Multominus pro-
bare possum VVolff. Sigismund. à Vorburg. sententiam qui in aureis.
rudiment. & parat. Iur. Can. rubr. de effectibus excomm. artic. 8.
statuit, cum vitando, (h. e. excommunicato) contractus celebrare
non esse licitum, validos tamen esse si cum eō fiant exceptis casibus
quibusdam. Præterquam enim quod ea quæ contra leges tanquam
illicita fiunt pro infectis habeantur & nullis l. 5. C. de leg. cap. quæ con-
tra. 64. de R. I. in VIto, nemini incognitum est, non firmari tractus
temporis quod ab initio de jure non subsistit l. 29. ff. de R. I. cap. non
firmatur 18. de R. I. in VIto. quod in contractibus præsertim obtinet
l. 83. §. 5. ff. de V. O. l. 18. C. de donat inter vir. & uxor. & cum alicui quid
una via prohibetur ad id alia non posse eum admitti cap. cum quid 84.
de R. I. in VIto. Minime verò sentire possum cum Card. Tuscho qui
tom. 3. concl. 455. n. 8. praet. concl. scribit, excommunicatum ab o-
mnibus contractibus esse exclusum: Refellitur enim exsuperioribus.
Nec Tuschum juvat cap. pia de except. in VIto. de communib[us] enim
actibus in judiciis ibi Innocentium loqui, totius capit[is] contextus &
rubrica sub qua caput locatum est monstrant. Alios autem texius
Iuris Canonici qui contrariari videntur facile solvere poteris, si de
communione interna cum excommunicatis non habenda illos ex-
ponas, quod suadet eleg. can. multi caus. 2. q. 1. cum nec communicare
excommunicatis dicatur qui eis animo non consentit text. express.
in cap. antecessor 104. & cap. predecessor 105. Caus. 13. q. 3. Dissentit à
thesi Hostiensis in cap. veritatis X. de dol. & contumac, quem refert
Felicius loc. ubi supra. & refutat Felic. loc. cit. Dissentit aliter & di-
stinctivè P. Nicol. Mazzin str. de contract. h. t. rubric. qui societatem
contrahere possint. n. 24. Sed quid dicendum de hæreticis, annon
cum illis societatis communio esse potest. Et verior negativa, tūm
per text. express. in l. 4. §. 3. C. de hæret. & Manich tūm quod neque
testari neque quicquam ex testamento capere possint d. l. 4. §. 2. &
auth. Credentes d. t. tum quod ipsis nulla obligatio efficax quicquam
exigendi remaneat d. auth. Credente. & cap. fin. ubi pulchre I. h. Ba-
pist. Vivian. in rational. X. de hæret. tūm quod omnium rerum

suarum dominium, earundemque administrationem ipso jure à die
commissi criminis amittant cap. cum secundum leges 19. X. de hæ-
ret. Card. Tusclus tom. 4. concl. 102. n. 8. & 9. tūm denique quod o-
mnia ipsorum bona ipso jure, (sententia tamen declaratoria prævia
juxt. trad. Viviani in cap. 13. X. de hæret:) confiscentur d. l. 4. §. 1. &
auth. Gazaros C. de hæret. cap. 19. ubi & ratio de hæret in VIto. de qui-
bus bonis ipso jure confiscatis legi potest latissimè de his tractans
Prosper Farinat. tr. de hæresiq. 190. §. 12. & lib. 2. Consil. Crim. Cons.
117. & 118. Et plura politicas ad rationes pertinentia de hæreticorum
fœderibus, (quæ nomine societatis veniunt Christoph. Besold. tr. de
fœd. cap. 2. §. 6.) fugiendis habes apud ICtbs Dillingenses in Composi-
tion. pac. cap. 6. q. 26. Besold. lib. citat. cap. 4. §. 6. & seqq. Ant. Co-
lerum de jure Imper. Rom. sect. 76. & seqq. Dn. Ioh. VVürmbserum ex-
ercitat. iur. pub. 8. th. 7. & alios. Sed quid sentiendum de societati-
bus cum Saracenis? Nomine quidem Saracenorum omnes eompre-
hendo gentiles & idololatras secutus Barth. Cartagen. in expos. tit.
Iur. Can. lib. 5. tit. 6. obs. 3. qui & pagani dicuntur in cap. 10. & 16. X.
de Saracen. & qui sunt forsitan similes Barbaris de quibus in l. 2. C. que-
res exportar. quos hostes & hodiè generaliter Turcas interpretatur
Joh. Sichard. ad d. tit. n. 1. Et cum iis etiam societatis contractum esse
posse reor, tūm per cap. ex speciali X. de iudea. & saracen. tūm quod
saltem certarum rerum (de quibus pulchrè Benvenut. Stracha de mer-
cator. part. 4. n. 12.) commercium cum illis sit nobis interdictum.
tot. tit. C. que res exportar. non deb. cap. 6. X. de iudea. & saracen.
tūm denique quod pagani melioris conditionis esse videantur quam
excommunicati Can. ad mensam caus. 11. q. 3. atqui cum excommuni-
catis contrahere licitum ut supr. Dissentit Nicol. Boerius decis. 179.
n. 8. Mozzins h. t. rubr. de person. n. 23. Heinric. Bocerus part. 1. class.
2. disp. 5. th. 5. Limito tamen hanc meam sententiam ut non proce-
dat tempore Guerræ quō omne omnino commercium cum Saracenis
sive hostibus nobis est prohibitum per cap. 12. X. de iudeis & sara-
cen. c. unic. in Extravag. Ioh. XXII. eod. ut & rectè sentit Ben. Stracha
de mercator. part. 3. n. 13. & Iul. Clarus lib. 5. pract. Crim. §. fin. q. 77. n. 5.

Th. 7. Ut unus operam alter pecuniam conferat po-
test, contrahi societas, & tunc eā finita capitalis summa
haud quaquam inter socios dividenda.

Prius

Prius probat §. 2. Inst. b. t. & l. i. C. hic cum simil. rātio redditur
in d. §. 2. & l. 52. §. 2. ff. b. t. ubi tamen pro velamentum legit *Fac.*
Cujacius in not. ad Inst. b. t. levamentum quem sequi videtur *Jul.*
Pacius in not. marg. ibid. lit. d. & aliter alii quos refert ibidē *Gottofredus.*
Posterior ostendit d. §. 2. Inst. hic. ibi. lucrum inter eos commune sit.
E. per l. 22. pr. ff. solut. maritim. & l. 10. ff. de lib. & posth. l. 52. §. 2. ibi.
commune quārendis fructibus ff. b. t. Accedit quod cum societatis
contractus debeat esse æqvis & justus propter l. 63. pr. ff. b. t. requiratq;
supremā bonam fidem ut pulchrè loquitur *Cæsar Ursill. ad decis. Math.*
de Afflct. decis. 58. n. 3. præsuppositâ contraria sententia maxima e-
mergeret inæqualitas, cum socius hic non solummodo commodita-
tem pecuniæ sed ipsos etiam perderet nummos ubi econtra alter solus
operas inanes habuisset: Nec enim credo inter operas ipsas & ea-
rundem usum esse quandam faciendam realem differentiam, & puto
ego omnino *Imp. in §. 2. Inst.* hic non ad operas sed ad earum com-
moditatem respexisse: Cum nec operæ dicendæ sint, quæ absque usu
vel saltem illius intentione exercentur, ita ut rectè dicatur operas esse
ex numero earum rerum in quas propriè usus non cadit. *arg. l. 1. ff. de*
oper. servor. l. 9. pr. ff. de oper. libertor. Si quis autē de capitali ponentis
operas me interrogaret, responderem illud propriè non esse operas,
sed personam ipsam operativam, quæ socialiter suo se communicare
censetur socio. Non obest l. 58. §. 1. ff. b. t. diserte enim loquitur
de pecunia expressè communicata, cum econtra in nostro casu non
ipsa, ut dictum est, pecunia sed ejus commoditas censeatur commu-
nis facta, quod & eleganter monstrat, licet in dissimili casu *Bachov.*
ad Tr. loc. ubi supr. th. 9. lit. a. Et licet hoc ut in conjectura consi-
stens non placeat *Hannio*, lib. 3. tract. 7. part. 3. q. 2. tractation. jur. Ci-
vil. tamen reponendum illi est, inspici illud deberi in obscuris quod
ex mente contrahentium verisimiliter actum est l. 14. ff. de R. I. latè
Nicol. Everhardi loc. leg. 11. per. tot. cum ergo nemo præsumatur
suum velle jactare l. 25. ff. de probat. non video cur non de tali ut in
thesi diximus, contrahentium mente vera & probabilis possit desumi
conjectura. Et licet tandem ponatur communicatam esse pecuniam
ipsam, non tamen aliter ex mente contrahentium communis facta-
rit, quam, ut societate finitâ redire debeat in solidum ad pristinum
dominum, quod quomodo fieri possit mutui exemplo discimus, sicuti

enim mutuatarius durante mutuo & fructus & proprietatem rei mu-
tuatæ haber quæ proprietas tamen finito tempore contractus ad mu-
tuantem omnimodo reddit; quid obstat ut non idem dicamus de hoc
nistro societatis contractu. Et ita nobiscum sentiunt Steph. Bodæus
ad §. de illa Inst. h. t. lit. I. Ioh. Sichard ad l. s. C. hic num. 4. And. Gail.
lib. 2, obs. 24. n. 6. omni pugna hoc carere scribens. Andr. Gerhard.
decad. 15. qu. 9. in exercitat. Iustinian. Ioh. Schneidwein ad §. 2. Inst.
hic. n. 4. Val. Guil. Forsterus disp. 18. th. 15. in tractation. Iustin. Ioach.
Schultz. in Synops. jur. Civil. vol. 2. notab. 35. Stamlerus loc. supr. citas.
th. 32. Jacob. Cramer. discept. Super Inst. 18. th. 19. Ieremias Seitzer. se-
lectar. dispp. disp. 26. th. 6. Dissentit Gloss. Bart. & Dd. in l. i. C. h. t.
Frideric. Teleman. disp. ad ff. 24. th. 36. Helfr. Ulric. Hunnius. loc.
citat.

Th. 8. Facta ejusmodi societate in qua operam unus
alter pecuniam conferr, periculum pecuniæ solum ad ejus
collatorem pertinet.

Per l. s. §. 1. l. 29. §. 1. ff. h. t. & manet collator dominus. E. per l.
9. C. de pignor. act. & utique non pecunia ipsa sed saltē ejus commo-
ditas censetur esse communicata, ut in th. præcedenti probavimus.
Nec necesse est ut §. fin. Inst. hic. ibi. communibus rebus, qui ex
mente dissentientium communicationem pecuniæ probat de omni
modo societatis exponamus: & posito si eum hoc modo exponere-
mus quid obstat, quod usus pecuniæ & operæ non etiam possint
res vocari communes. Nec obstat l. 52. §. 3. & 4. ff. h. t. quo textu
so imprimis moveri ut contra nos sentiat, scribit Hunnius
d. lib. 3. tract. 7. part. 3. qu. 1. In illis enim locis solas operas
ex parte proficiscentis intervenisse concedendum non est, & vocabu-
lum suam, quod tantopere urget Hunnius minimè cum juvat, præter
quam enim quod à multis desit exemplaribus ut virgulæ in Gottofre-
diana editione adjectæ probant, dicendum pecuniam illam & alias
res quas deperditas memorat JCtus non ad societatem sed ad socium
extra societatis causam pertinuisse, quas quia societatis occasione
amisit socius non injuriā pro rata repetet: Et non concludit quod
Hunnius adjicit, multo magis damnum commune esse debere si al-
ter solas operas contulisset, quippe cum minus hic, ille majus damnū
incurrisset; cum & operæ hoc casu pecuniam æquare possint arg. §. 2.
Inst. h. t. & illo casu forsitan operæ & pecunia conjunctim, alterius
sorti

forti pares fuerint quæ præsumptio ex l. 25. ff. de probat. profluit. Limo tamen hanc & antecedentem conclusionem cum Covarraviare latu à Bachovio Arumæo Forstero & relatis à Tilemanno loc. citat. quod eatenus procedant, quatenus inter operas & pecuniam inæqualitas evidenter non adpareat. arg. l. 6. & 83. ff. b. t. & trad. P. Nicol. Mozzii rubric. de naturalibus societatis n. 1. 2. 3. & seqq. Dissentit à thesi Treutlerus loc. cit. rh. 9. lit. a. & ibidem late Hunnius.

Th. 9. Ita potest coiri societas ut quis lucri partem ferat de damno non teneatur.

Text. exp̄. in §. 2. Inst. hic & l. 29. ff. b. t. Diversimode enim posse contrahi societatem indubium, contrahimus siquidem vel in perpetuum quod civiliter explicat Paulus in l. 1. ff. b. t. ut & idem vocabulum idem exponit in l. 1. ff. de iure dot. vel ad tempus vel ex tempore vel sub conditione d. l. 4. ff. b. sc. licet de posteriore olim dubitatum l. penult. C. b. t. apud quosdam non omnes arg. l. 1. & 75. ff. b. t. ratio autem dubitandi potuit desumi ex Ulpiano tit. 19. Inst. §. 2 & seq. junct. l. 77. ff. de R. I. decidendi hodiè ex tit. C. de usucap. transform. & aliis alias rationes recenset Hilliger all. lib. c. 15. lit. F. Et adeo videre licet pacta contrahentiū etiā hunc contractū variè modificare & regulare posse; cum & in jure non infrequens sit voluntate contrahentium etiam extra naturam contractus alterari posse. arg. l. 24. & 27. ff. depositi. modo id ejusmodi in conventionibus observetur ne tota contractus substantia & natura evertatur arg. l. 12. pr. ff. de precar. quod idem & de nostro societatis contractu sentiendum arg. l. 29. §. 2. ff. b. t. ubi leonina societas rectè reprobatur, in quam fermè incidere videatur illud nostrum ex d. §. 2. Inst. b. t. desumptum axioma, sed sanè illud intellectum nullo scatet absurdo: non enim omne omni & singulo casu acceptū damnum lucrumque ita consideratur simpliciter ut unus solum lucrum alter omne damnum cum parte lucri semper sentiat, hoc enim quin non valeret utpote manifestè & enormiter inæquale non dubitandum, sed lucrum ita intelligendum ut in d. §. 2. & l. 30. ff. b. t. quod nempe deducto damno superest, & ita h̄c explicanda nostra thesis, ut confuso utrinq; omni damno & lucro si finita societate damnum supersit tantū ut id unus solum ferat, rem per se obscuram tali dilucido casu; Titius & Mævius sunt fecii; Titius posuit capitale 320. Mævius operā quæ non major 100. potest jam pacisci Mævius, qui fortu-

fortuna favente partem lucri indubitanter percipit, ut nullo emergente lucro sed nudo damno in 20. florenis accepto, non teneatur ad resarcendum socio 10. quod alias facere obstrictus esset, præsupposita thesum antecedentium limitatione nempe hic evidenter adesse ratione capitalis inæqualitatem. Et ita ferè hanc rem explicat Reinhard. Bachov. ad Tr. dist. disp. th. 9. lit. 6. & ad §. 1. Inst. b. r. n. 1. Aliter sed inconcinnè exponit nostram Conclusionem Ioh. Oldendorpius Class. 4. act. 21. p. m. 522. Aliter Ioh. Harprecht. tom. 3. operum ad §. 2. Inst. b. t. Sed inconcinnius neque ad mentem Imperatoris. Et sic forsitan intelligendus Servius in d. l. 30. ff. b. t. ne pugnam inter d. l. 30. & §. 2. inducamus: Vide pulchre Donell. lib. 13. cap. 16. Matth. Vesenbec. add. §. 2. Stamlerum d. disp. 12. th. 36. & seqq. fac. eleg. trad. Reinhardi Bachovii in exercitat. ad poster. part. Chiliad. error. prag. Fabri. ad error. 2. in fin. Paulo aliter quoad concordantiam horum locorum sentit idem Bachov. ad §. 2. Inst. b. t. in fin. Limitandam tamen censeo nostram positionem ut in societate ubi cum pecunia operæ conferuntur, procedat tantum, ubi enim æqualis pecuniae in commune datur, vix est ut ab enormi inæqualitate talem pactionem salvare possis: ut recte Fr. Vivius decis. 180. lib. 1. n. 2. Caspar Aldenacius in commentar. Inst. b. t. ad §. 2. vide etiam & accuratius perpende d. §. 2. & l. 29. §. 1. ut & l. 52. §. 1. ff. b. t. Ceterum quomodo alias societas disparis lucri contrahi possit practice & latissime suo more exponit Card. Tschus loc. supr. alleg. concl. 285.

Th. 10. Societatem vitiat pactum ut unus capitale semper habeat salvum.

Tum quod ob lucrum grande ex negotiationibus, eventu frequenti proveniens, insignem usuriam pravitatem sapiat, hoc patet, ut multis contra Navarrum diversum sentientem probat Joh. Parladorius lib. 2. rer. quotidian. cap. 2. n. 10. & seqq. Fr. Vivius lib. 1. decis. 180. per tot. & patet ex Brunnore à Sole tom. 2. loc. comm. verb. usura. n. 2. Atqui ob usuras illicitas contractus invalidantur & reprobantur. Ordinat. Imper. Augustan. de Anno 1548. tit. von wucherlichen Contracten. §. und nachdem die wiederkäuffer ibi. vor wucherlich und unfräftig Ordina. Elector. Sax. Torgensis de Anno 1583. tit. von wucherlichen Contracten §. sezen ordnen. Tum quod ejusmodi conventionis societatis substantiam & naturam in totum alteret & in mutui spe-

speciem transfundat, quam speciem mutuum merè naturale Gloss. n^o
pr. Inst. quibus mod. re. contrah. obl. Dn. Richter de contract. disp. 2.
th. 3. præsumptum Reinhard Bachov. ad Tr. disp. 20. th. 1. lit. D. vol.
1. quasi mutuum Justus Meierius in colleg. argendorf. tit. de rebus cred. th.
7. vocant. licet hanc distinctionem in totum repudiet Stamlerus de
contract. disp. 2. th. 20. & ineptias confusionesque contractuum adpel-
lit Ant. Mathæi disp. 7. de fundam. quibusd. iur. aliter jaciend. th. 60.
Sed vide Cujacium lib. 8. obs. 33. & Mozzicum rubr. de mutuo s. mutuū
divisiones. Cum enim pecuniam quis dat in genere restituendam
mutuum contrahere videtur, per l. 2. §. mutui datio ff. de reb. cred. &
utique dominum facit in solidum ponens hoc modo pecuniam, acci-
pientem, tūm quod absque dominio non possit perfectè uti pecuniā,
quippe consumptio ejus ipsi denegaretur & hac ipsa commodi num-
morum perceptio cum non aliud propriè commodum & genuinus
verus ac principalis pecuniæ usus sit, ut aliarum rerum fungibilium.
quam abusus, qui certè dominium seu proprietatis saltem aliquid præ-
supponit §. 4. ubi eleg. Bachov. n. 4. Inst. de usufruct. text. apert. in
l. 7. ubi & ponderand. rot. tit. ff. de usufr. ear. Rer. tūm quod periculi
susceptio specialiter hic & expressè interveniat. Nec obest contra
hoc ultimum Navarri objectio ex l. 1. C. commodat. & cap. unic. X.
codem. ut & ex l. 1. §. si convenerit ff. depositi & cap. fin. X. ibid.
desumpta, quia extrema diversitas rerum fungibilium & rerum hoc
modo depositarum commodatarumque diversam juris dispositio-
nem cuilibet monstrat. Nec dicas dominii translationem impedi-
per errorem in causis debendi, illum enim non nocere liquet ex l. 36.
ff. de adqv. rer. dom. & l. 53. ff. de condic. indeb. Neque negotium
facit l. 18. ff. de reb. cred. spectatur enim ibidem eventus ut scilicet ibi-
dem nummi non siant perfectè accipientis, irrevocabiliter apud eun-
dem remansuri arg. l. 38. §. 3. ff. de solut. & l. 71. ff. de V. S. ut recte
sentiunt Donellus lib. 4. comment. cap. 18. ubi Hilliger. lit. C. Pet. Bu-
sius ad h. l. 18. ff. de reb. cred. Aliter resolvit ful. Pacius cent. 3. crav-
ua q. 67. Aliter Val. Guil. Forsterus tr. de dominio cap. 9. n. 152.
Aliter nec inconcinnè Marc. Lyclama lib. 5. membran. eclog. 17. Ali-
ter Joh. Gœddeus tr. de mutuo cap. 1. concl. 2. n. 66. non de translatione
dominii ibi questionem esse quæ utique indubitanter facta fuisset
per l. 36. ff. de adqv. rer. dom. sed an & qualis fuisset factus contractus

C

ibi

ibi ICtum quæsivisse, sentiens & multis firmans. Aliter alii quos
refert Hilliger. loc. cit. Nec obstat quod contra hanc conciliatio-
nem objicit Bachovius disp. 20. vol. i. th. 4. lit. a. sine
titulo non transire dominium, qui hic deficiat, responden-
dum enim sufficere interdum titulum putativum arg. l. 2. §. 2 ff. pro
empt. & l. 31. §. solit. ff. de usucap. & utique impedit hic dissensus in titu-
lo ut non omnino & plenariè res transeat, quo de defectu arguit Ju-
lian. in verb. cum alia opinione acceperit, scilicet non ea ac si nullo
modo acquirere & habere voluisse nummos sed voluit ea opinione
ut quasi creditos aliquando redderet. Nec credo etiam vindica-
tionem competere ei qui sic tradidit, nummis extantibus, quod
etiam ibidem vult Bachovius: non enim oppositionem facit in d. l.
ICtus & dicit quod in contrario casu condicione (sine causa puta arg.
l. i. ff. de condic. fin. caus.) non teneatur sed ejus mens est, quod licet
nummis consumptis teneatur, tamen possit agenti objicere exceptio-
nem doli, cum ex bono & æquo hæc condicatio competit, & nummis
consumptis forsitan non locupletior factus fuerit accipiens, indeque
effectivè denegetur hæc condicatio, arg. l. 8. §. 22 ff. de transact. l. 3. &
l. 66. ff. de condic. indeb. eleg. Hieron. Trentorius disp. 22. th. 7. lit. C.
junct. th. 11. lit. B. vol. i. Nec movet quod specialiter obligandi a-
nimus, quem in contractu mutui tam præcisè requiri videatur jura
l. 19. pr. ff. de reb. cred. hic deficiat: Respondendum enim animum
obligandi præsumptum sufficere arg. l. fin. ibi justa præsumptione
C. ex quibus caus. pign. tdc. contrah. fac. eleg. l. 20. ff. de reb. cred. & in-
spiciendum etiam hoc casu non quid dixerint sed quid senserint con-
trahentes, cum contractus non ex verbis contrahentium sed ex legis
dispositione adplicationem & vires desumant l. 6. §. i. ff. de act. empt.
l. 6. de præscripte. verb. l. 6. ff. de solut. l. 15. §. 4. ff. locati. Confirmat
ulterius sententiam nostram de tacito mutuo, quod alium contractum
hæc conventio non produxit, non commodi per l. 3. §. 6. l. 5. §.
12. ff. commod. cum simil. nec donationis l. i. ff. de donat. nec depositi
l. i. ff. depositi neque locati l. 39. ff. locati (Et ad l. 31. ff. ibid. respondet
Gottofred.) nec precarii l. i. & 2. ff. de precar. non emptionis vendi-
tionis per l. 11. §. 2. ff. de act. empt. neque per mutationis negotium
arg. l. i. ff. de permutat. nec aliis contractus innominati speciem quod
per se patet. Nec alium contractum quemcunque quod facile quis
omni-

omnium naturam accuratè ponderando inveniet, ne ergo actum suum
stratorium statuamus, mutuum contractum videbitur : Mutuum
porro nostris in terminis eleg. dilucidat text. in l. 9. §. fin. ff. de reb. cred.
quem merito ad hoc singularem & notabilem adpellito. vide eundem
rationibus pulchris nec à nostro instituto alienis, illustratum apud
Quirin. Kubach. cent. 1. decur. 1. q. 4. in fin. in suis qq. illustr. suffici-
enter denique probat mutuum per hoc pactum inductum esse consi-
tut. Imper. de anno 1545. tit. von wucherlichen Contracten s. von wiedera-
käuffer gulten. Ubi statuitur si emptor annuorum reddituum non
transferat irrevocabiliter sortem sed ejus repetitionem sibi pacto re-
servet, mutuum contractum esse & porro usurariam pravitatem
quod latius deductū habes ap. Andr. Gail. l. 2. obs. 7. n. 14. Andr. Ranch-
bar. part. 1. q. 19. n. 15. & 19. Magn. Dn. Bonedict. Carpzov. l. 1. respons. 107.
n. 10. & 11. Tum denique quod summā & extremā hoc pactū inter socios
importat inæqualitatem quia duplii damno recipiens facilimē affi-
ceretur & ponens semper in tuto navigaret, quod sanè socialis frater-
nitas non patitur pulchre And. Gail. lib. 2. obs. 24. num. 3. ut ita miret
Bernhard. Schottanum in exam. jurid. ad h. t. ff. qu. 4. scribentem
nullam rationem hoc pactum prohibere & nihil iniuriantis continere
prius enim ex prioribus nostris posterius ex ultimo satis refellitur...
Nec obest cap. per vestras X. de donat. inter vir. & uxor. quod uni-
cum contrariæ sententiaz fundamentum posuit Bocerus loc. alleg. th.
24. cum ibidem pontificem ne somniasset quidem de ejusmodi socie-
tatis illicitæ modo verba textus monstrant, & nihil magis ex illo textu
evinci possit quam modicum usurarum modum non omnino repro-
bandum esse quod tamen Cc. ibidem communiter non admittunt. Vi-
de de illo Joh. Baptist. Vivian. in rational. ibid. Parlador. loc. alleg. &
Felicium d. tr. cap. 19. Conradum de contract. tr. 6. qu. 94. pr. qui eum
Canonem singularem & qui non sit alibi in jure Canonico dicit : Ad
nostram autem, cap. hujus sententiam. vide Christoph. ab Hagen de
usu usurarum cap. 5. per tot. Magnif. Dn. Franzkium exercitat. jurid.
9. qu. 14. Conrad. Rittershusum lib. 4. diff. Jur. Civil. & Can. cap. 11.
& theologicè Dn. Frideric. Baldusnum de Casibus Conscient. lib. 4.
cap. 3. cas. 4. Et ita quoad hanc totam conclusionem rectè nobiscum
docet Felicinus d. tr. cap. 18. multos dissentientes & consentientes re-
ferens & Heinrichmannum in consiliis suis contrarium sententem
prolixè refutans : Parlador. loc. cit. Navarrola contrarianti plenè satis-

Faciens. Fr. Vivius loc. ubi supra. Andr. Gail. lib. 2. obs. 24. n. 3. Bernhard. Gravinius lib. 2. concl. 24. in pract. conclusionibus. latissimè & Scholasticè hoc deducens. Conrad. Summenhart. de contract. tr. 6. qu. 93. ubi coroll. 2. & hanc sententiam quoad forum conscientiae tutiorem esse probat 94. 95. & potiss. 96. & quoad Jura Canonica hanc indubie obtinere; quoad Civilia autem æquiorem eam esse concludit Ant. de Periglis. tr. de societat. n. ii. qui extat tom. 8. tract. tractat. Osvald. Hilliger. ad Donell. lib. & cap. all. lit. M. Dissentunt Treutlerus disp. cit. th. 2. lit. a. & ibi Baccou. & Hunius. Bocerus loc. alleg. Schottanus lib. nominat. Hart. Pistoris lib. 3. q. 1. n. 31. casum ejusmodi formans qui ex traditis facile refelli potest. Petr. Augustin. Morla. in empor. jur. part. 1. tit. 8. qu. 25. n. 30. qui duo posteriores tamen distinctive saltem contrariantur. Amplianda porro est hæc conclusio ut nec in societate animalium quam socidam (italico vocabulo ut vult Speculat. lib. 4. part. 3. tit. de locato §. 3. num. 9. vel ut alii Soccidam vel ut Hect. Felicius cap. 19. num. 38. socratam) vocant prædictum pactum possit justificari ut rectè Fr. Vivius d. decis. 180. lib. 1. non quidem ex ratione Fr. Vivii & aliorum, quod usus rarius sit ejusmodi contractus, sic enim etiam esset contractum mutuum, quod quidem in grege contrahi, dato nempe ad numerum ut cotidem capita reddantur ejusdem qualitatis argumento ex l. 35. §. 5. ff. de contrah. empt. deprompto vult. Fac. Cujacius lib. 11. obs. 37. sed refellitur Cujacius expr. Inst. quibus. mod. re. contrah. obligat. & aliis multis juris locis quos cumulat & eleg. illustrat Joh. Gœddeus tr. de reb. cred. cap. 1. concl. 2. n. 45. & seqq. Et d. l. 35. non juvare Cujacium monstrat eleg. Hunnius lib. 3. tr. 3. q. 3. tractation. Jur. Civ. sed propterea hoc pactum est reprobandum, quod & rei communio nem & æqualitatem geometricam in omni societate necessarias excludat. Dissentire videtur Spec. loc. cit. ibidem & formulam pro sustentanda ejusmodi societate subjiciens.

Th. ii. Socius detrectans ad refectionem ædificii communis sumptus conferre, si effluxo quatuor mensium spatio, illos à socio interim erogatos, non restituat, rectè parte sui dominii privatur.

De causa finali societatis adeundus est Vesenbec. in Haegar. ff. b. t. n. 9. & P. Greg. Tholoss. ac Felicius & Mozzinus locis relatis. Nos de

de quibusdam ejus effectibus paucis videbimus; Et quidem non dubium, quin thesis haec nostra ex l. 52, §. 10. ff. h. t. & l. 5. C. de edif. privat. desumpta ad effectus quoque societatis pertineat; sed an ratio ne & equitatis illa defendi possit, dubitet forsitan quispiam, videtur enim iniquum & fermè injuriosam intra tam breve temporis spatium quem sine (ut prima fronte videtur,) sufficienti causa dominio rei sua privari. Et ita quidem videtur Bernardo Autumno in Censura Gallic. ad Jur. Civil. Rom. ad l. 52. §. 10. ff. h. t. nullam rationem hanc constitutionem habere sribenti, iniquissimumque esse edictum & satis monstrare M. Ant. Imperat. iniquissimum fuisse tyrannum afferenti. Iniquum sane hoc statutum audit etiam Job. Garsie tr. de expensi. cap. 19. n. 14. & propterea id non practicari scribit Carol. Mo. lineus tr. de usur. n. 57. Sed reponendum hisce est utilitatem publicam semper esse præferendā privatæ arg. l. 5. §. 11. ff. de nov. oper. nunciat. Atqui Reipubl. interest ædificiorum decorum nedum existentiam sarcinam teatam conservari l. 2. C. de edif. privat. l. 1. pr. ff. de tign. junct. Vide Donellum lib. 4. cap. 33. ubi Hilliger. comment. Jur. Civil. Petr. Theodoritum disf. 2. th. 9. lit. a. in colleg. criminal. Apparet ergo ratio hujus D. Marci orationis, (quam Sctum fuisse de quo in l. 1. ff. ex quib. cans. pign. autumat Gottofred. ad l. 52. §. 10.) quæ optima & elegans satis, ex d. juris regula, bonum publicum præferendum privato l. 32. pr. ff. depositi. l. 51. §. 2. ff. ad l. aquil. Nec obstat l. 20. ff. commun. divid. cum simil. dicendum enim tūm favore publico à dispositio ne illius nostro in casu recedi, tūm regulam illam fallere si prohiben tis nihil intersit Balthasar Klammer in promptuar. jur. tit. 48. §. 10. ubi Joach. Scheplix. alias objectæ regulæ fallentias habet Ludov. Viralis lib. 2. var. leet. cap. 5. & Gottofred. ibid. lit. a. Rectius ergo Hanc thesin nostram defendunt Barthol. Cæpolla tr. de serv. U. Prædi cap. 69. n. 8. perpetuo hoc mente tenendum esse sribens: & Caspar Klokius in tr. de contribut. cap. 9. n. 101. qui & probat multis authoritatibus, hanc Marei constitutionem ab usu non recessisse. Adde Cujacium lib. 19. obser. 20. Sed & alios societas producit effectus. ut ecclesiæ socius potest contra socium uti beneficio competentiae l. 38. Inst. de action. l. 63. ubi & ratio ff. h. t. in quo tempus rei judicatae spe ctabundum. l. 63. §. 6. ff. h. t. nec restringendum hoc beneficium ad so ciuum saltem universalem, uti velle videtur l. 16. ff. de re judic. dicen dum:

dum enim d. l. loqui de omnibus omnino actionibus & causis ex quibus agi potest cum Socio. l. 63. autem eò casu obtinet ubi socius actione pro socio convenitur & sic ex causa societatis, ut rectè Valent. Francus de fidejuss. cap. 8. n. 110. Jul. Pacius cent. 4. qu. 10. ēvartiaꝝavōv. Reinhard. Bachov. ad §. 38. Instit. de action. n. 1. Aliter resolvit. Ortolph. Foman. diss. ad Inst. 23. th. 13. lit. I. Alias aliorum concilia-
tiones habes apud Hilliger. lib. 27. cap. 9. lit. I. Non obtinet tamen
hoc beneficium, si erogaverit bona sua in fraudem actionis pro socio
l. 68. §. 1. ff. h.t. si negaverit se fuisse socium l. 67. §. ult. ff. h.t. si inte-
grum solvere promisit vel exceptioni huic renunciavit Vincent. de
Franchis decis. 164. num. 8. Cautionem insuper præstare necesse
habet socius hoc privilegio utens de reliquo solvendo, si ad pinguo-
rem veniat fortunam l. 63. §. 4. ff. h.t. Anton. Hering. de fidejuss. cap. 7.
num. 605. Planè personale est hoc privilegium l. 13. ff. solvit. matrim.
ergo nec fidejussori ut fidejussori competens l. 63. §. 1. ff. hic, multo-
minus utentis hæredibus ut male voluit Alex. quæm refert & re-
ctè redarguit Sebastian. Monticulus de inventar. hæred. rubr. qui in-
ventar. facere poss. n. 30. Porro de consuetudine Genuensium Mer-
catorum socios creditoribus obligatos esse in solidum adparet ex Rot.
Genuens. de Mercatura decis. 46. n. 8. qua de re & quando socius ex actu
vel contractu alterius in solidum vel pro parte vel pro nullo obliga-
tur tractat remissivè Nic. de Milis in aureo repertor. lit. S. n. 17. &
quod socius non possit opponere exceptionem divisionis tradit. Magn.
Dn. Benedict. Carpzov. part. 2. const. 17. defin. 12. quod tamen an ex l. 82. ff.
h. t. probetur hæreo & puto de jure communi contrarium defendi
posse per l. 62. ff. ad l. falcid. potissimum eo casu quo socii per se nego-
tiationem exercent arg. l. 4. pr. ff. de exercitor. act. quanquam si per
institorem agant non diffitear, exceptioni divisionis locum non esse
per d. l. 4. §. 1. Ex eodem in l. 63. pr. ff. h. t. posito societatis effectu
profluunt & alii nempe quod socius non possit socium in opem facere
incarcerari & arrestari Anton. Columbetus in suis singular. n. 22. Dn.
Math. Berlichius part. 1. practicar. Conclus. concl. 75. n. 24. quod in
omnibus quibus beneficium exigendi competit receptum esse scribit.
Marc. Ant. de Amatis decis. 16. n. 26. quod socio in re socii venum ex-
posita competit jus ὡργιμήσεως, quod tamen rectè de æquitate so-
lum interpretatur Guido Papa singul. 880. cum de jure apertè aliud
cau-

cautum reperiatur l. 14. C. de contrah. emption. eleg. Joh. Schneidevvin.
ad s. fin. Inst. de contrahend. empt. n. 12: Non recte tamen ex dictis
infertur, socium inopem à socio alendum esse; cum ægrè in fratre
naturali hoc susceptum sit & deductum à Dd. ex l. 4 ff. ubi pupill. edu-
car. deb. ergo ad fictitium fratrem, socium nempe non trahendum, &
ita recte Sebastian. Monticulus ad s. ult. Inst. de action. n. 28. Di-
versus effectus est, quod uno socio non solvendo existente, in concur-
su creditorum debita ratione societatis contracta insigni gaudeant
prærogativa præ aliis extra societatis causam enatis de quo vide late
& eleganter Dn. Benedict. Carpzov. part. i. decis. 54. per tot. Alius con-
sistit in actione pro socio, quæ utrinque directa s. 2. Inst. de pœn. te-
mer. litigant. cuius rationem habet Treutlerus vol. 1. diss. 27. th. ult.
lit. a. adde eleg. Christoph. Porcius ad §. manet autem Inst. h. t. ple-
runque generalis l. 38. ff. h. t. eleg. Bachov. ad loc. citat. Treutleri
lit. B. bonæ fidei s. 28. Inst. de action. infamans §. 3. Inst. de pœn. te-
mer. litig. plerunque finita societate competens l. 63. s. 15. ff. l. 5.
C. h. t. vid. T. Eulerum loc. ubi supr. lit. D. & ibi Bachov. omne id
persequens quod socii interest. d. 52. s. 10. ff. h. t. Vide plenisimè de
hac actione Just. Mejer. in colleg. Argentorat. h. t. th. 21. & seqq. de hu-
jus actionis libello Petrum Jacobum in practic. aurea rubr. 80. quo-
modo ea differat ab actione communi dividendo eleg. Donell. lib. 13.
cap. 17. De expensis sociorum adi si lubet Joh. Garsiam tr. de expens.
cap. 19. per tot. De laudemio sociorum & quatenus solvant remitto ad
Magnif. Dn. Georg. Franzkium tr. de laudem. cap. 19. n. 12. & seqq. De
culpa & diligentia quas sibi invicem præstant socii vid. s. ult. Inst. hit.
& quæ eleg. ibi noterunt. Vultej. & Bachov. addatur Timanus Faber
diss. annivers. 24. th. 14.

Th. 12. Pacto effici non potest ut ad hæredes transeat
societas.

Variis modis solvi societatem certum est, ut ecce corruit socie-
tas tam morte naturali s. ult. ubi & quedam ratio Inst. h. t. quan-
quam actio profocio in hæredem detur ut bonam fidem præstet l. 35.
ff. h. t. quod Ulpiani dictum eleg. explicat Pompon. in l. 40. ff. h. t. ad-
de eleg. l. 26. ff. mandati quam Civil. eleg. Vincent. Hondaeus vol. 1.
part. 4. consultat. 62. n. 22. quod de maxima & media capitis diminu-
tione

tione exponit l. 63. §. 10. ff. h. t. Maxima siquidem omnino morti
æquiparat ea minutum l. 6. §. 6. ff. de injus. rupt. & irr. & servum poe-
næ damnatum facit l. 17. ff. de pœn. quanquam d. l. 17. ex parte
correcta sit per Nov. 22. cap. 8. nempe saltem ratione damnationis
ad metallum, licet Hunnius ad Treutl. vol. 1. disp. 2. th. 3. lit. C. &
Heinr. Bocerus clas. 1. part. 8. disp. 6. th. 6. hanc Novellam ad omnes
casus, quibus de jure quis servus poenæ fit extendant sed malè & contra
Novellæ expressa verba: & sic minutos sequitur quoque omnium bo-
norum publicatio. l. 1. pr. ff. de bon. damnator. ut ita ratio in aperto
sit cur ex hac causa solvatur societas. Sed de media capit is diminu-
tione majus dubium: Cum enim deportati retineant ea quæ sunt ju-
risgentium l. 17. §. 1. ff. de pœn. & alienare valeant l. 7. pr. ff. de legat. 3.
nec matrimonium deportatione dissolvatur l. 5. §. 1. ff. de bon. damnator
l. 1. C. de repud. quod tamen proximè ad societatis contractum accedit
ut supra: Non injuria quis de hisce dubitaret: Sed facile remo-
vetur hoc dubium si sciamus deportatione omnia bona amitti l. fin.
pr. & §. ult. C. de sentent. pass. l. penult. §. 2. C. de usufruct. l. 1. §. ult.
ff. de B. P. contratab. l. 17. §. 5. ff. ad Sctum. Trebell. atqui publicatione
bonorum societatem solvi certum est §. fin. Inst. l. 63. §. fin. l. 65. §. 12.
ff. h. t. Mortuis insuper deportati æquiparantur & eorum loco sunt
l. 4. §. 2. ff. de bon. libertor. ita ut obligationes contra eos competentes
extinctæ esse dicantur l. 47. pr. ff. de fidejuss. & personæ ad obligandum
aptæ esse negentur, l. 14. in fin. ff. de novat. imò & libertatem deporta-
tione adimi scripsit Callistratus in l. 5. §. 3. ff. de extraord. cognit.
quod tamen ne multis aliis juris textibus refragetur de Civili libertate
quæ Romana dicitur in l. penult. §. 2. C. de usufruct. l. unic. §. 4. C. de
liberat. latin. tollend. & legitima in l. unic. §. 1. C. de commun. serv.
manumiss. non jurisgentium interpretor cum fac. Conjacio ad tit. Inst.
de cap. diminut. ad verb. libertas amittitur Job. Ramo in lib. suo ad Ju-
stinian. lib. 1. cap. 16. rubric. de media capit is diminutione n. ult. ubi
hoc vehementer sibi placere scribit. & Bocero clas. 1. part. 1. disp. 6.
th. 9. ubi hoc latè & pulchrè firmat: Quanquam hunc nodum aliter
solvat Valent. Riemer dcccad. 3. q. 6. cuius solutionem salvare possunt
trad. Hilligeri lib. 14. cap. 21. lit. D. & Iac. August. Thuani lib. 1.
de vita sua annex. tom. 3. histor. sui tempor. f. m. 1170. & alio modo
Marc. Lyclama lib. 1. membrano eclog. 22. Prius autem objecta illud
sat.

Saltem volunt deportationem non ut maximam capitis diminutionem in omnibus morti esse similem & inde quædam jurisgentium quæ ipsis non sunt adempta, deportatos, retinere, de quibus evolve Pacium cent. 6. qu. 59. Cujacium lib. 3. obs. 10. & remissivè Hilligerum lib. 9. cap. 5. lit. R. Quod de servis pœnæ & deportatis diximus merito extenditur hodiè ad bannò Imperiali ex Imperio proscriptos. per trad. Joan. Jacobi. lib. 2. pract. aure. cap. 11. memb. 53. n. 9. quod tamen ante finitum banni judicium non obtinet Andr. Gail. lib. 1. de pace publ. cap. 19. & ad damnatos ad triremes per eleg. & late deduct. Annæ Roberti lib. 4. rer. in Gall. judicat. cap. 6. non tamen ad relegatos per l. 4. & 7. §. 3. & 4. ff. de interdict. & releg. Solvitur porro hic contractus nuda pœnitentiâ, scilicet re adhuc integra §. fin. Inst. quib. mod. oblig. coll. & completo contractu renunciatione §. fin. Inst. h. t. cum simil. quam nec pactum de perpetuò in communione stando impedit potest lib. 14. §. 2. ff. comm. div. late & practice Dn. Carpzov. lib. 1. tit. 10. resp. 103. in suis respons. Electorâl. quæ intelligitur facta si res suas separatim habeat socius l. 64. ff. h. t. si intendat actionem pro socio tendentem ad corruptionem initi contractus l. 65. ff. h. t. si pactum de non petendo cum socio ineat l. 14. §. ult. ff. commun. divid. Renuntiatione autem quæ altero invito fit non solvitur nisi justæ sint ejusdem causæ, ut si tempus societati præfixum effluxum sit arg. l. 65. §. 6. ff. h. t. si socius injurious & damnosus existat l. 14 ff. h. t. & rixosus Hector Felicin str. hic. cap. 35. n. 33. hoc enim ipso videtur ipsem et ad divisionem provocare Rutger Rulant de commiss. part. 4. lib. 4. cap. 10. num. 51. Non valet econtra renuntiatio si dolosa sit l. 65. §. 3. ff. h. t. si intempestiva l. 14. ff. h. t. quod quomodo fiat late exponit Mejerus h. t. th. 19. & seqq. si per alium fiat facta prohibitione domini l. 65. §. 7. ff. hic. si absenti fiat l. 17. §. 1. ff. hic. Alios modos ex hac provenientes recenset Felicinus & Mozzin str. citat. Interitu rei ob quam coita est disrumpitur quoque societas l. 63. §. ult. ff. hic. & cessione bonorum l. 65. §. 1. ff. h. t. item egestate l. 4. §. 1. ff. h. t. cum & societari insit communis illa clausula, rebus sic stantibus Andr. Scheffer qu. 39. num. ult. sola tamen decoctione non perire verius est. Benvenut. Strachat. de decoctor. n. 47. & seqq. ex quibus autem egestas & lapsus facultatum inducatur & probetur indiciis & causis tradit. Andr. Gail. lib. 1. obs. 45. n. 9. & remissivè Math. Vesenbec. ad rubric. C. de institutor. act. n. 20.

D

Varios

Varios nunc per discursum notavimus societatem solventes modos.
Tandem itaque ad conclusionem nostram est deveniendum, & quidem
confirmatur ea textib. exp̄. in l.35. & 59. ff. h.t. Sed rationes harum
constitutionum nondum expeditæ; sanè quænam veræ ac stabiles sint
apud juris nostri Interpretes adhuc sub judice litem esse, quippe qui
in mira dissensione opinionumque varietate sint constituti scribit
Iac. Tomingius decis. 13. n.3. & satis obscuras eas esse scribit doctissi-
mus Cujacius lib. 10. obs. 25. Ipse tūm propter ademptionem liberæ te-
standi facultatis tūm propter incertitudinem personæ tale pactum
non admissum d. loc. censet. quas rationes elegantes esse & rem intri-
catam illustrare scribit Dom. Arumæus exercitat. ad Inst. 15. th.4. Sed
aliam rationem reddit Donellus lib. 16. cap. 24. quod nempe hoc pa-
ctum contra substantiam esset societatis, quippe quo mediante quis
invitus ad societatem adigeretur. Diversam iterum assignat Schnei-
devin. ad §. solvitur Inst. h.t. nempe propter electam industria-
personæ à jure hoc pactum reprobatum esse, cum quo facere videtur
Mejerus ad ff. h.t. th. 6. in fin. & potissimum rationum primam hanc
hujus juris, fecit. Thoming. decis. 13. num. 27. Sed cum nondum ex-
peditum sit an societas requirat ejusmodi certæ personæ industria, de-
quo mihi dubium injecit, quod societatis negotia per alium possint
expediri l.16.l.28. ff. h.t. l. 6. §. 1. ff. de exercitor. act. atqui juris liquidus
est, industria personæ non censeri electam si negotium per alium
expedire liceat, cap. cum dilecta. ubi Dd. in verb. personaliter. Extr.
de rescriptis. nec eadem sunt, certa persona & certæ personæ industria
ut sibi falso imaginatur Mejerus d. loc. male §. 4. Inst. h.t. ubi quod
in societate certa requiratur persona, pro sua sententia allegans. hoc
etiam rationem Schneidervini & alleg. præsuppositis licet antedictis
refelleret, quod pacto ejusmodi acquiescens eo ipso approbet indu-
stria personæ, nempe hæredis, nec est quod regeras incertam esse
personam, & proinde ejusmodi approbationem non posse verificari,
dicendum enim ad hoc, tūm quod illa, quæ certa demonstratione no-
tantur incerta haut sint, cum demonstratio generaliter vice nominis
fungatur l.34. ff. de condit. & demonstr. l.90. ff. de legat. 3. l.6 ff. de reb. cred.
quod ratione hæredū potissimum obtainere colligere licet ex trād. in-
comparabilis Osvald. Hilliger lib. 6. Don. encl. c. 7. lit. G. tūm quod pa-
ciscens posit filium jam existantem consocio suo nominati p̄fes-
tare

rare, utita de persona illius nulla amplius possit excogitari. *incertitudo.* Rationem alii aliam desumunt ex l. 77. §. dutiusiis ff. de legat. 2. sed hæc nimis remota. Meam porro ut hac de re exponam sententiam; vehementer quidem placet prima Cujacii ratio, quam eleg. quoque juvat *text.* in l. 52. §. 9. ff. b. t. Sed non omnino satisfa- cit, quid enim si dictum fuerit continuandam societatem cum omni hærede quo sanè placito libera testandi facultas neutquam re- stringeretur, cum si pactum hoc esset validum tam cum hærede le- gitimo quam testamentario consocius societatem continuare necesse haberet.. Alteræ porro Cujacianæ cum etiam non semper possit esse locus: per antea trad. malo dubiosa hac in re sequi incomparabi- lem Donellum antea relatum: cuius opinionem mire firmant l. 19. & l. 65. §. 11. ff. b. t. & cum Donelliana transeunt etiam *Hunnius ad Treutler.* vol. n. disp. 27. th. 8. lit. C. *Corvinus* in ff. strictim explicatis ad tit. ff. b. t. Nec moveant d. l. 52. §. 9. ff. & §. 5. Inst. b. t. Hisce enim Rationibus sua quoque constat veritas, sed cum non, ut ex dictis elucet, ad omnes possint adaptari casus, merito principalior, quæ quoque in legibus nostris expressa est illis præponitur. Nec ob- stat nostræ conclusioni l. 65. §. 9. ff. b. t. nihil enim aliud ex illo §. de- ducere licet, quam mortuo socio, quoad superstites socios remanere salvam societatem ob adjectum pactum non autem quoad hæredem socii. Alia solvit *Hunnius loc. cit.* Ampliandam etiam censeo no- stram conclusionem ut etiam obtineat in casu quo pactum juratum in- tervenisset arg. *Can. non est obligatorium de R. I. in Vto.* uti & pactum de non dividendo et si juratum non est firmum *Andr. Gail. lib. 2. obs. 24. n. 7.* Et obtainere nostram thesin quoque arbitror, et si à testatore certum saltem tempus de stando in communione fuerit in testamento hæredibus denominatum & injunctum, tūm quod eadem hic pugnet juris ratio tūm per *text.* in l. 14. ff. b. t. Etsi latissime dissentiat *Thominius* d. *decis. 13. n. 64.* & seqq. & *Hieronym. Schurff.* cent. 2. cons. 37. num. 9. ita ut nec pœnam à testatore adiectam hæres præstare co- gatur. per §. 6. Inst. de hæred. instituend. §. fin. Inst. de legat. junct. l. 15. ff. de cond. & demonstr. Dissentit *Thominius loc. cit.* & *distinguendo Bachovius* add. th. 9. lit. C. & D. Fallit nostra conclusio in socie- tate vectigalium l. 59. ff. b. t. quod utilitatis publicæ causa & ne loca- tio publica detimento afficeretur receptum est. *Vid. Cujac. obs. 25.*
lib.

lib. 10. Alvarum Valacum tom. I. Consultar. 63. & alios. Atque hæc
de abstrusa & difficillima societatis materia dicta sunt impræsen-
tiarum: quanquam enim tūm materiæ hujus nobilitas & vastitas,
tūm ejusdem subtilitas & difficultas latiorem ingeniosioremque po-
stulassent tractationem & descriptionem, ita ut non dubitem multa
huc pertinentia & fuisse prætermissa & quibusdam forsitan minus ac-
curatam adhibitam limam, aliorum tamen scripta, quæ de hac ma-
teria extant, pulcerima & sacratissimi Justiniani verba omnium nem-
pe memoriam habere & in nullo penitus peccare divinitatis
magis esse quam mortalitatis in l. 2. § 14. C. de veter.
jur. encl. satis superque apud bonos spero me ex-
cusabunt: Interim ego

Feci quod potui, potui quod Christe dedisti,
Improba fac melius, si potes, invidia.

F I N I S.

X2615901

VD 77

Farkarte #13

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

Centimetres

6
5
4
3
2
1
Inches
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

23 302
JURIDICÆ 1659,4

FATIS
ümptæ,

leberrima Lipsiensium
sensu & suffragio

ENTE

O

mplissimo & Consul-

NE PHILIPPI,

latino Cæsareo, Scabina-
vicialis in Marggraviatu in-
cialis Supremæ & Consistorii Ec-
ci Advocato ordinario, Collegii
Polonicæ Seniore, & Civi-
o Consule,

uo etatem devene-

,

Maji
Censuræ subjicit

PHORUS JACOBI,

rgens.

Consuetis.

Æ,

WITTIGAU,

LIX.